

NÄR VÄRLDAR KOLLIDERAR

GENRE: Spelfilm

ÄMNE: Engelska, Samhällskunskap, Värdegrund

ÅLDER: Från 12 år (H, Gy)

SPELTID: 82 min

TAL: Engelska, Spanska

TEXT: Svenska

PRODUKTIONSÅR: 2020

LAND: USA

REGISSÖR: Richard Levien

ARTIKELNR: ETS5169

När tolvårige Itan kommer hem från skolan i San Francisco, är lägenheten uppochnervänd och hennes mamma Yoana är borta. Itan och hennes sexårige bror Neto blir lämnade hos deras morbror Evencio, en lastbilschaufför som Neto aldrig träffat och som Itan inte tål. Evencio dricker, är arrogant, opålitlig och förmodligen lite kriminell. Efter ett desperat letande efter Yoana lokaliserar Itan henne till ett interneringscenter i Arizona och övertygar Evencio om att ta dem dit.

I Evencios lastbil reser de genom USA i en labyrint av förvar, hemliga interneringscenter och gränspatrullskontor. Det blir en kamp för Itan att hitta sin mamma innan hon deporteras, då mamman hela tiden förflyttas från fängelse till fängelse. Samtidigt behöver Itan också plugga för att ha chansen att komma in på sin drömskola.

Under resans gång kommer barnen och Evencio närmar sig varandra och barnen försöker göra sin morbror till en bättre man. Deras relation blir starkare, men precis när det verkar som om de har en chans att stoppa Yoanas utvisning överger han dem. Hur ska de nu kunna återförenas som familj?

LÄROPLANSMÅL Lgr11 och Lgy11 (i urval)

Engelska (Åk 7-9)

- Intrassen, vardagliga situationer, aktiviteter, händelseförlopp samt relationer och etiska frågor.
- Åsikter, erfarenheter, känslor och framtidsplaner.
- Levnadsvillkor, traditioner, sociala relationer och kulturella företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används.
- Talad engelska med viss regional och social färgning.
- Olika former av samtal, dialoger, intervjuer och muntliga framställningar.
- Skönlitteratur och annan fiktion även i talad, dramatiserad och filmatiserad form.

Samhällskunskap (Åk 7-9)

- Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, t.ex. av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.
- De mänskliga rättigheterna inkl. barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Deras innebörd och betydelse samt diskrimineringsgrunderna i svensk lag.
- Hur mänskliga rättigheter kränks i olika delar av världen.
- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Etiska och demokratiska dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter.
- Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd. Begreppen jämlikhet och jämställdhet.
- Aktuella samhällsfrågor, hotbilder och konflikter i Sverige och världen.
- Individens och grupperns möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling samt hur man inom ramen för den demokratiska processen kan påverka beslut.

Eleverna ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:

- reflektera; hur formas, förändras, samverkar, individer och samhällen?

- analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv.
- reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser.

Engelska (Gymnasiet)

- Ämnesområden med anknytning till elevernas utbildning samt samhälls- och arbetsliv; aktuella områden; händelser och händelseförlopp; tankar, åsikter, idéer, erfarenheter, känslor; relationer och etiska frågor.
- Innehåll och form i olika typer av fiktion.
- Levnadsvillkor, attityder, värderingar och traditioner samt sociala, politiska och kulturella förhållanden i olika sammanhang och delar av världen där engelska används. Engelskans utbredning och ställning i världen.
- Talat språk, även med viss social och dialektal färgning. Texter som är berättande, diskuterande, förklarande, argumenterande, även via film.
- Sammanhängande talat språk och samtal av olika slag, t.ex. intervjuer.
- Skönlitteratur och annan fiktion.

Samhällskunskap (Gymnasiet)

- Demokrati och politiska system på lokal och nationell nivå samt inom EU. Internationella och nordiska samarbeten. Medborgarnas möjligheter att påverka politiska beslut på de olika nivåerna. Maktfördelning och påverkansmöjligheter i olika system och på olika nivåer utifrån grundläggande demokratimodeller och den digitala teknikens möjligheter. Politiska ideologier och deras koppling till samhällsbyggande och välfärdsteorier.
- De mänskliga rättigheterna, vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ och hur man kan utkräva sina individuella och kollektiva mänskliga rättigheter.
- Grupper och individens identitet, relationer och sociala levnadsvillkor med utgångspunkt i att människor grupperas utifrån kategorier som skapar både gemenskap och utanförskap.

Innan ni startar en diskussion kring filmen är det viktigt att läraren/ledaren går igenom handledningen och tänker på hur man ska hantera diskussionen och svaren.

DISKUSSIONSFRÅGOR

- Filmen heter *När världar kolliderar*; vilka världar kan titeln tänkas syfta på?

Invandringspolitik

- Vad är ett green card? Hur kan man översätta det till ett svenskt ord?
- Vad är ett uppehållstillstånd?
- Vad är ett medborgarskap?
- Vad betyder utvisning?
- Vad betyder papperslös?
- Hur upplever ni att Yoana behandlas i de förvar där hon hamnar? Diskutera!
- Vid två tillfällen får barnen inte träffa sin mamma trots att de ser henne. Varför tror ni att vakterna inte tillåter det?
- Vilka likheter tror ni det finns mellan film och den svenska verkligheten, och vilka olikheter? Försök att diskutera utifrån exempel från filmen.

Itan

- Beskriv Itan. Hur är hon som person?
- Varför har Yoana, Itan och Neto kommit till USA från Mexiko, tror ni?
- Vilka möjligheter har Itan fått i USA, och kanske kommer att få, som hon inte skulle ha fått i Mexiko?
- Slutet av filmen lämnas lite öppet med en fråga från Yoana om Itan vill stanna i USA. Vilket liv tror ni att Itan väljer? Diskutera!
- Itan blir arg på sin mamma för att hon inte får gå till köpcentret. Vad ger Itan sin mamma för argument för att få gå?
- Itan är fortfarande ett barn men får ta ett stort ansvar hemma. Vilket hon uttrycker som anledning för att få gå. Tycker ni att hon ska behandlas som ett barn eller som en ung vuxen? Resonera och diskutera!

Evencio

- Beskriv Evencio. Hur är han som person?
- Varför har inte Evencio haft någon kontakt med barnen

FAKTA

UPPEHÅLLSTILLSTÅND

tillstånd för utlänning att resa in i och vistas i Sverige under viss tid, tidsbegränsat uppehållstillstånd, eller utan tidsbegränsning, permanent uppehållstillstånd. En utlänning som vistas i landet mer än tre månader ska ha uppehållstillstånd om han eller hon inte är medborgare i annat nordiskt land. En ansökan om uppehållstillstånd görs hos Migrationsverket. Som huvudregel gäller att en ansökan inte kan bifallas om utlänningen redan befinner sig i landet.

GREEN CARD

Med ett Green Card får man uppehållstillstånd i USA, vilket innebär att man får bo och arbeta i landet permanent. Denna status kan uppnås på olika sätt, men de allra flesta sponsras av en familjemedlem eller en arbetsgivare som befinner sig i USA. Andra kan få sitt Green Card av humanitära skäl, exempelvis om man är flykting.

MEDBORGARSKAP

ett rättsligt bindande förhållande som kan uppstå mellan en stat och en individ (medborgare) enligt lag antingen automatiskt, t.ex. vid födelse, eller efter ansökan.

UTVISNING

beslut enligt utlänningslagen (2005:716) som innebär att en utlänning avlägsnas ur landet om han eller hon uppehåller sig utan pass eller motsvarande eller om personen har dömts för brott av viss svårhetsgrad.

FÖRVAR

inom juridiken omhändertagande av någon eller något. Enligt utlänningslagen kan en utlänning provisoriskt omhändertas när hans identitet är oklar, det är nödvändigt för genomförande av utredning eller det är sannolikt att han kommer att avvisas eller utvisas eller fråga uppkommer om verkställighet av sådant beslut.

PAPPERSLÖS

Ordet papperslös används för att beteckna människor som befinner sig i Sverige utan tillstånd. Ibland används begreppen "illegala invandrare" eller "illegala utläningar" istället för papperslösa men detta kan leda till felaktiga associationer mellan migration och kriminalitet.

Fakta hämtad från NE.se, migrationsinfo.se samt svenskusa.com

och sin syster på länge?

- Hur kommer det sig att Neto inte är lika fientligt inställd till Evencio som Itan är?
- Hur utvecklar sig Netos relation till Evencio?

Skuld, förlåtelse och försoning

- När Evencio säger att han inte besöker sin hemstad i Mexiko längre säger Itan att det är för att han skäms. Vad anser hon att han skäms för?
- Vad var det som hade hänt mellan Evencio och barnens pappa?
- Beskriv begreppet skuldkänslor.
- Tycker ni att Evencio verkar ha skuldkänslor, i så fall på vilket sätt?
- Tycker ni att han hade någon skuld i det som hände?
- Vad är försvarsmekanismer?
- På vilket sätt kan man säga att Evencios beteende är en försvarsmekanism?
- Försök att förklara vad det är som utlöser det stora bråket på hotellet mellan Itan och Evencio.
- Varför blev Itan så arg?
- Hade hon anledning att vara arg? Diskutera!
- När i filmen tycker ni att man kan se en förändring i Evencios beteende gentemot barnen?
- Itan är från början väldigt avigt inställd till Evencio. Berätta hur ni upplever hennes inställning till honom i slutet av filmen.
- I slutet av filmen visar Evencio barnen den plats i öknen där pappan tillsammans med Evencio skulle ha korsat gränsen. Diskutera scenen. På vilka sätt blir detta en avgörande scen? Vilka konsekvenser får den?

FÖRDJUPNINGSUPPGIFTER

Svensk invandringspolitik

Arbeta i grupp eller i par. Ta reda på så mycket det går om Sveriges invandringspolitik. Svara bland annat på nedanstående frågor. Hur går det till när man söker uppehållstillstånd? Vad är asyl? Vad händer när någon blir utvisad? Vad är ett förvar? Hur många är det som söker asyl och uppehållstillstånd? Hur många anses vara papperslösa i Sverige? Vad betyder papperslös? Vilka rättigheter har en papperslös i Sverige? Sammafatta skriftligt era svar, ta hjälp av exempelvis Migrationsverkets och Migrationsinfos hemsida.

Kollisioner och krockar

Filmerna heter När världar kolliderar. Skriv ner era tankar kring titeln och vilka världar den kan tänkas syfta till. Försök ta in begrepp som kultur, generation, det förflutna och familj.

Roadmovie

Sök upp ordet roadmovie. Vad betyder ordet och vad har begreppet fått för innebörd? Nämn några exempel på filmer som anses som roadmovies och varför. Utifrån definitionen av en roadmovie samt exempel från andra filmer på ämnet; på vilket sätt kan *När världar kolliderar* betraktas som en roadmovie?

FAKTA

SKULD

ansvar för felaktig handling eller för något som är fel eller dåligt.

SKULDKÄNSLOR

upplevelser av att ha tänkt eller handlat orätt. I upplevelsen ingår rädsla för straff samt ånger, självförbråder och samvetsqual. Skuldkänslor uppträder i situationer där man förbrutit sig mot och kan vänta straff eller ogillande från andra, eller där man handlat mot sina egna normer vare sig utomstående är drabbade eller inte. Skuldkänslorna kan leda fram till beklännelse, bön om förlåtelse eller gottgörelse.

FÖRSVARSMEKANISM

automatiskt fungerande sätt att avvärja sådana medvetna och omedvetna känslor, driftimpulser och minnen som utgör ett hot mot jagets kontroll av drift- och känsloliv.

Fakta hämtad från *NE.se* samt *psykologiguiden.se*

Barnkonventionen

Läs igenom barnkonventionens alla punkter. Redogör för vilka av dem som kan kopplas till filmen och varför. Försök sedan söka upp på nätet exempel på utvisningar i Sverige där barn har blivit eller riskerar att bli separerade från någon av sina föräldrar. Beskriv fallen och redogör sedan för på vilket sätt detta strider mot barnkonventionen. Vilka skäl anger Migrationsverket för utvisningen? Vad händer när lagar och regler ställs emot varandra? Resonera varför ni tror att vissa lagar och regler gäller över andra.

De globala målen

Läs på om de Globala målen. Vilka Globala mål kan kopplas till den här filmen och varför.

LÄNKAR

Migrationsverket

<https://www.migrationsverket.se/>

Migrationsinfo

<https://www.migrationsinfo.se/>

Barnkonventionen (UNICEF)

<https://unicef.se/barnkonventionen>

Psykologiguiden

<https://www.psykologiguiden.se/>

Globala målen

<https://www.globalamalen.se/>